

SECȚIA A TREIA

CAUZA RĂDUCU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 70787/01)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

21 aprilie 2009

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Răducu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Alvin Gyulumyan, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Ann Power, *judecători*, și Santiago

Quesada,
grefier de sec

ț
ie

, după ce a deliberat în camera de consiliu, la 31 martie 2009, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 70787/01 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Ion Răducu („reclamantul”), a sesizat Curtea la 27 decembrie 2000 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. În urma decesului reclamantului, la 27 decembrie 2000, văduva acestuia, doamna Saveta Răducu, și-a exprimat, la 3 ianuarie 2001, dorința de a continua judecarea cauzei și a sesizat Curtea cu noi capete de cerere. Din motive de ordin practic, prezenta hotărâre va continua să desemneze pe domnul Răducu „reclamantul” și pe doamna Răducu „reclamanta” [*Dalban împotriva României* □ (GC), nr. 28114/95, pct. 1, CEDO 1999-VI și a se vedea infra pct. 44-47].

3. Reclamantul, care a beneficiat de asistență judiciară, este reprezentat de Mirela Răducu, avocată în Alexandria. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

4. Reclamantul se plângea, în special, de nelegalitatea arestării sale preventive, de durata procedurii de *habeas corpus* și de încălcarea dreptului său la respectarea vieții private, ca urmare a interceptării convorbirilor sale telefonice. Reclamanta pretinde în special că decesul reclamantului poate fi imputat autorităților și lipsei de îngrijiri medicale adecvate pe perioada arestării preventive a acestuia.

5. La 23 martie 2004, Curtea a hotărât să comunice guvernului capetele de cerere întemeiate pe art. 2, 5 § 1 și 4 și pe art. 8 din convenție.

6. Prin decizia din 16 septembrie 2008, în conformitate cu art. 29 § 3 din convenție, Curtea a hotărât să se pronunțe, în același timp, asupra admisibilității și fondului cauzei.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

7. Reclamantul s-a născut în 1939 și locuia în Alexandria. Reclamanta s-a născut în 1943 și locuiește în Alexandria.

A. Arestarea preventivă a reclamantului

8. La 2 august 2000, un terț, F.M., împotriva căruia era în curs urmărirea penală, l-a denunțat pe reclamant, fost primar al orașului Alexandria, la Inspectoratul General al Poliției, susținând că acesta din urmă îi promisese să intervină în favoarea sa pe lângă autorități, în schimbul unei sume de bani.

9. În aceeași zi, Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție a autorizat interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice ale reclamantului, pentru o perioadă de cinci zile, în temeiul art. 91¹ și 91⁴ C. proc. pen. La 3 august 2000, a fost întocmit un proces-verbal în acest scop.

10. La 3 august 2000, autoritățile au organizat o acțiune pentru constatarea unei infracțiuni flagrante, în cursul căreia reclamantul a fost reținut. În jurul orei 16, acesta a fost dus de către polițiști la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, care a dispus începerea urmăririi penale împotriva sa pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de influență. Procurorul însărcinat cu această anchetă a subliniat că reclamantul era urmărit penal deoarece promisese să intervină pe lângă autorități în favoarea unui terț, împotriva căruia era în curs urmărirea penală, și deoarece ceruse în schimb și primise mită de la acesta.

11. În urma ordonanței emise de procuror în aceeași zi, la ora 22, reclamantul a fost arestat preventiv pentru o perioadă de treizeci de zile, în temeiul art. 148 lit. h) C. proc. pen. Procurorul a motivat această decizie subliniind că pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea de care era învinuit reclamantul era mai mare de doi ani și că lăsarea reclamantului în libertate ar fi prezentat un pericol pentru ordinea publică.

12. Reclamantul a fost închis la sediul Inspectoratului General al Poliției.

13. La 4 august 2000, soția reclamantului a informat autoritățile, prezentând certificate medicale, că soțul ei suferea de diabet, de cardiopatie ischemică, de hipertensiune arterială, de Parkinson și de obezitate și că era dependent de tratamentul cu insulină. Reclamanta susținea că, datorită acestor boli și a vârstei sale înaintate, orice schimbare a condițiilor de viață îi putea provoca moartea.

14. La 9 august 2000, avocata reclamantului a solicitat prim-procurorului de la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție accesul la materialul de urmărire penală a clientului său și ca toate actele de urmărire penală să fie realizate în prezența sa. Aceasta a solicitat, în special, să poată lua la cunoștință de conținutul casetei audio care conținea înregistrarea convorbirilor telefonice ale clientului său, pe baza căreia parchetul dispusese începerea urmăririi penale împotriva sa.

B. Agravarea stării de sănătate a reclamantului și spitalizările sale

15. La 16 august 2000, în urma unei indispoziții, reclamantul a fost dus la spitalul Cantacuzino. După examinare, medicii au constatat că avea o tensiune foarte mare și un nivel al glicemiei de 303 mg %, în timp ce limita normală se situa între 65 și 110 mg %. I-a fost prescris un tratament, precum și necesitatea de a fi supravegheat medical la spitalul penitenciar Jilava („spitalul penitenciar”).

16. De la 17 august la 15 septembrie 2000, reclamantul a fost spitalizat la spitalul penitenciar, la secția de boli interne. La 18 august 2000, în conformitate cu analizele efectuate în spitalul penitenciar, nivelul glicemiei reclamantului era de 106 mg %. Din fișa medicală a reclamantului, de la spitalul penitenciar, reiese că tratamentul medical îi fusese administrat începând cu 18 august 2000. În cursul acestei perioade de spitalizare, reclamantului i-a fost administrat un

tratament antidiabetic, antihipertensiv și diuretic; evoluția sa era „bună” sau „stabilă”, iar glicemia sa se situa la un nivel cuprins între 106-147 mg %.

17. De la 15 septembrie până la 11 octombrie 2000, reclamantul a fost transferat la secția de boli cronice a spitalului penitenciar, în scopul de a fi supravegheat din punct de vedere medical și pentru efectuarea unei expertize medico-legale. În cursul acestei perioade, glicemia reclamantului a fost de 156 mg %.

18. La 27 septembrie 2000, reclamantul a fost examinat de către comisia de expertiză pentru amânarea executării sau întreruperea pedepsei închisorii din cadrul Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” (INML) (a se vedea infra pct. 28). În urma unui consult oftalmologic efectuat la Spitalul Universitar București, la recomandarea INML, a fost stabilit diagnosticul de retinopatie diabetică la ambii ochi, fiindu-i prescris reclamantului un tratament, precum și necesitatea de a urma corect tratamentul pentru diabet. Expertiza medico-legală a constatat că bolile reclamantului puteau fi tratate în rețeaua medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor, atâta timp cât erau strict respectate indicațiile terapeutice.

19. În timpul spitalizării la secția de boli cronice, reclamantul a fost diagnosticat ca fiind purtător de stafilococi, motiv pentru care i-a fost administrat un tratament. În plus, reclamantului i-a fost administrat tratamentul recomandat pentru bolile de care suferea.

20. La 11 octombrie 2000, reclamantul a fost transferat la secția de boli infecțioase a spitalului penitenciar, datorită unei infecții urinare, pentru care i-a fost administrat un tratament cu antibiotice. Reclamantul a continuat tratamentul pentru bolile cronice de care suferea. Conform fișei sale medicale, la 13 octombrie 2000, nivelul glicemiei reclamantului era de 98 mg %.

C. Confirmarea măsurii de arestare preventivă

21. La 14 august 2000, reclamantul a introdus la secretariatul Parchetului de pe lângă

Curtea Supremă de Justiție o cerere de revocare a arestării preventive și o plângere împotriva ordonanței din 3 august 2000, în conformitate cu art. 140¹ C. proc. pen., solicitând revocarea de către Tribunalul Teleorman a arestării sale preventive și, în subsidiar, înlocuirea acestei măsuri cu interdicția de a părăsi orașul. Acesta susținea, dovedind cu certificate medicale, că suferea, din 1993, de diabet, boală din cauza căreia începuse să își piardă vederea și se îmbolnăvise de Parkinson, și că urma un tratament medical ce interzicea orice schimbare a modului de viață și a regimului alimentar. Reclamantul a solicitat efectuarea unei expertize medico-legale a stării sale de sănătate, al cărui rezultat ar fi permis să se stabilească dacă putea sau nu să suporte regimul privativ de libertate. Aceste cereri au fost transmise la parchet la 15 și respectiv 16 august 2000.

22. Potrivit reclamantei, parchetul a trimis aceste cereri, la 21 august 2000, împreună cu

materialul de urmărire penală, la Tribunalul Teleorman, pe rolul căruia a fost înregistrată

plângerea la 24 august 2000.

23. Guvernul susține că plângerea îndreptată împotriva ordonanței de arestare preventivă,

împreună cu materialul de urmărire penală, a fost trimisă de către parchet Tribunalului

Teleorman în ziua de vineri, 18 august 2000. Cu toate acestea, datorită faptului că în zilele de

sâmbătă și duminică serviciile poștale nu funcționau, dosarul a fost trimis luna următoare, iar

plângerea reclamantului a fost înregistrată de către tribunal la 24 august 2000.

24. Prin încheierea din 25 august 2000, pronunțată în camera de consiliu, în prezența

avocaților reclamantului, tribunalul a hotărât că arestarea preventivă a persoanei în cauză,

dispusă de parchet, era conformă cu legea, întrucât reclamantul fusese ascultat în prealabil de

procuror. și că aceasta se justifica prin faptul că era necesară pentru buna desfășurare a

urmăririi penale.

25. În ceea ce privește cererea de revocare a măsurii de arest preventiv și înlocuirea acesteia cu interdicția de a părăsi orașul, tribunalul a apreciat că parchetul ar fi trebuit să se pronunțe, în principiu, cu privire la această cerere. Cu toate acestea, tribunalul a examinat cererea și a hotărât că era nefondată. În această privință, tribunalul a subliniat că starea de sănătate a reclamantului și potențiala agravare a acesteia în regimul privativ de libertate puteau face obiectul unei investigații medico-legale, ale cărei concluzii urmau să fie analizate ulterior de către un magistrat.

26. În urma recursului reclamantului, această hotărâre a fost confirmată prin hotărârea rămasă definitivă și pronunțată de Curtea de Apel București la încheierea ședinței publice din 13 septembrie 2000.

D. Prima prelungire a arestării preventive a reclamantului

27. Cu ocazia ședinței publice din 29 august 2000, avocații reclamantului au subliniat în fața Tribunalului Teleorman că dispozițiile legale privind menținerea arestării preventive nu erau îndeplinite, ținând seama de faptul că persoana în cauză era bolnavă și spitalizată și că, prin urmare, nu putea reprezenta un pericol pentru ordinea publică. Avocații au solicitat din nou efectuarea unei expertize medico-legale a stării de sănătate a reclamantului. Reclamantul nu era prezent la această ședință.

28. Prin încheierea din aceeași zi, tribunalul a prelungit arestarea preventivă a reclamantului pentru o perioadă de treizeci de zile. Tribunalul a admis cererea pentru efectuarea expertizei medico-legale a stării de sănătate a reclamantului și a dispus spitalizarea reclamantului în spitalul penitenciar, pentru a fi examinat de către o comisie a INML și pentru a se stabili dacă bolile de care suferea puteau fi tratate în rețeaua medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor (a se vedea supra pct. 18).

29. Această hotărâre a fost confirmată, în urma recursului reclamantului, prin hotărârea

rămasă definitivă a Curții de Apel București din 22 septembrie 2000. În afară de aceasta,

Curtea de Apel a hotărât că, deși reclamantul nu a fost prezent la ședință, hotărârea a fost

pronunțată în mod legal în temeiul art. 159 alin. (3) C. proc. pen. potrivit căruia, în absența

inculpatului, era suficientă prezența apărătorului său, care fusese prezent la ședință.

E. Punerea în libertate a reclamantului

30. La ședința din 26 septembrie 2000, avocata reclamantului a recuzat completul de

judecată din cadrul Tribunalului Teleorman. Aceasta susținea, de asemenea, că menținerea

arestării preventive a reclamantului era o măsură abuzivă și nelegală, deoarece nu fusese

adusă nicio probă prin care să se demonstreze pericolul pe care persoana respectivă l-ar fi

reprezentat pentru ordinea publică.

31. Prin încheierea din 26 septembrie 2000, tribunalul a prelungit arestarea reclamantului

pentru o durată de treizeci de zile și a trimis cauza Curții de Apel București, pentru ca aceasta

să se pronunțe cu privire la cererea de recuzare.

32. Această hotărâre a fost anulată prin hotărârea rămasă definitivă a Curții de Apel

București, din 19 octombrie 2000, prin care s-a dispus punerea imediată în libertate a

reclamantului. Curtea de Apel a hotărât că prelungirea arestării preventive, dispusă la 26

septembrie 2000, era lovită de nulitate absolută, întrucât tribunalul nu avea competența de a

dispune o asemenea măsură.

33. La 19 octombrie 2000, la ora 14.33, grefa Curții de Apel a comunicat dispozitivul

acestei hotărâri Penitenciarului Rahova. Deoarece reclamantul nu se afla aici, administrația

penitenciarului a făcut demersuri pentru identificarea locului de detenție a acestuia. La 20

octombrie 2000, la ora 7.19, după ce a constatat că reclamantul era spitalizat la spitalul

penitenciar din apropierea Penitenciarului Jilava, Penitenciarul Rahova a trimis ordonanța de

punere în libertate a reclamantului la acest penitenciar. După verificarea autenticității

ordonanței de punere în libertate, spitalul penitenciar l-a eliberat pe reclamant chiar în ziua

respectivă. Părțile nu au precizat ora punerii efective în libertate a reclamantului.

F. Decesul reclamantului

34. După punerea sa în libertate, de la 24 octombrie până la 13 noiembrie 2000,

reclamantul a fost spitalizat la Spitalul Județean Teleorman, unde a suferit trei intervenții

oculare cu laser în scopul tratării orbirii. Din fișa de externare din spital, reiese că nivelul

glicemiei reclamantului era de 344 mg %. Acesta a încercat, de asemenea, să își trateze

afecțiunile cardiace mergând într-o stațiune balneară.

35. La 27 decembrie 2000, reclamantul a decedat în urma unui stop cardiac. În certificatul

său de deces, se constata că bolile care determinaseră decesul erau edem pulmonar acut,

cardiopatie ischemică, diabet și obezitate.

G. Procedura penală îndreptată împotriva reclamantului

36. În urma rechizitoriului parchetului din 18 august 2000, reclamantul a fost trimis în

judecată pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de influență.

37. Prin hotărârea din 31 mai 2002, tribunalul a hotărât că reclamantul săvârșise

infracțiunea de trafic de influență, astfel cum rezulta, printre altele, din procesul-verbal prin

care erau transcrise convorbirile sale telefonice, înregistrate pe bandă magnetică în urma

autorizării parchetului. Cu toate acestea, tribunalul a dispus încetarea procesului penal, ținând

seama de decesul reclamantului.

38. În plus, acesta a dispus confiscarea, în favoarea statului, a sumei de 20 de milioane

RON, de la moștenitoarea acestuia, reclamanta. Tribunalul a respins argumentul invocat de

către văduva reclamantului, cu privire la nelegalitatea înregistrărilor pe bandă magnetică a convorbirilor telefonice ale defunctului său soț, subliniind că procesul-verbal de transcriere a respectivelor convorbiri telefonice fusese verificat și contrasemnat de către procurorul responsabil cu urmărirea penală în cauză, în conformitate cu art. 91² C. proc. pen.

39. În urma apelului reclamantei, prin hotărârea din 29 octombrie 2002, Curtea de Apel

Craiova a anulat hotărârea primelor instanțe, în ceea ce privește confiscarea, susținând că o astfel de măsură era imputabilă exclusiv inculpatului. Nicio parte nu a formulat recurs împotriva acestei hotărâri, care a rămas astfel definitivă.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

40. La momentul faptelor, Legea nr. 23/1969 privind executarea pedepselor prevedea, la art. 17 și 41 combinate, dreptul deținuților la asistență medicală.

41. Începând cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 56/2003 din 25 iunie 2003 privind

unele drepturi ale persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate („O.U.G.

nr. 56/2003”), dreptul la asistență medicală (tratament medical, medicamente etc.) acordată

gratuit și de către personal calificat a fost garantat în mod explicit (art. 12 și 14 coroborate).

O.U.G. nr. 56/2003 a fost abrogată și înlocuită cu Legea nr. 275, publicată în Monitorul

Oficial din 20 iulie 2006 și intrată în vigoare la 20 octombrie 2006 („Legea nr. 275/2006”),

care a reluat la art. 50 și 82 dispozițiile menționate anterior.

42. Dispozițiile relevante din Codul de procedură penală („C. proc. pen.”), care

reglementează modalitățile și condițiile de interceptare a convorbirilor telefonice, precum și

utilizarea acestora ca mijloc de probă într-un proces penal, astfel cum erau în vigoare la

momentul faptelor, sunt descrise în cauza *Dumitru Popescu împotriva României (nr. 2)* (nr.

71525/01, pct. 44-45, 26 aprilie 2007).

43. Dispozițiile relevante din Codul de procedură penală privind arestarea preventivă,

astfel cum erau în vigoare la momentul faptelor, sunt descrise în cauza *Calmanovici împotriva*

României, (nr. 42250/02, pct. 40, 1 iulie 2008). Următoarele dispoziții din Codul de procedură

penală, în vigoare la momentul faptelor și înainte de modificările aduse de Legea nr.

281/2003, publicată în Monitorul Oficial nr. 468 din 1 iulie 2003, sunt, de asemenea,

relevante:

Art. 139

Înlocuirea sau revocarea măsurilor preventive

„(1) Măsura preventivă luată se înlocuiește cu altă măsură preventivă, când s-au schimbat temeiurile care

au determinat luarea măsurii.

(2) Când nu mai există vreun temei care să justifice menținerea măsurii preventive, aceasta trebuie

revocată din oficiu sau la cerere [...].”

Art. 140¹

Plângerea împotriva măsurilor preventive luate de procuror

„(1) Împotriva ordonanței de arestare preventivă [...] se poate face plângere la instanța căreia i-ar reveni

competența să judece cauza în fond.

(2) Plângerea împreună cu dosarul cauzei va fi trimisă instanței prevăzute în alin. (1), în termen de 24 ore,

iar învinuitul sau inculpatul arestat va fi adus în fața instanței și va fi asistat de apărător. [...]

(4) Plângerea se va cerceta în camera de consiliu.

(5) Instanța se pronunță în aceeași zi, prin încheiere, asupra legalității măsurii, după ascultarea

învinuitului sau a inculpatului.

(6) Încheierea este supusă recursului. Termenul de recurs este de 3 zile și curge de la pronunțare pentru

cei prezenți și de la comunicare pentru cei lipsă [...]

(8) Când consideră că măsura preventivă luată este ilegală, instanța dispune revocarea arestării și punerea

în libertate a învinuitului sau a inculpatului [...]"

ÎN DREPT

I. OBSERVAȚII PRELIMINARE

44. Curtea constată că reclamantul a decedat la 27 decembrie 2000 și că văduva acestuia și-

a exprimat dorința de a continua judecarea cauzei.

45. Curtea reamintește că, dacă decesul unui reclamant a survenit în cursul procedurii,

moștenitorii acestuia au, în principiu, dreptul de a continua procedura, cu condiția să

demonstreze existența unui interes moral legitim, prin care să se justifice examinarea cererii

(*Ahmet Sadik împotriva Greciei*, hotărârea din 15 noiembrie 1996, *Culegere de hotărâri* □ și

decizii 1996-V, p. 1651-1652, pct. 24-26).

46. Ținând seama de obiectul prezentei cauze și de toate elementele pe care le deține,

Curtea estimează că doamna Saveta Răducu poate pretinde că are un interes suficient pentru a

justifica continuarea examinării cererii și îi recunoaște, prin urmare, dreptul de a se substitui

în continuare reclamantului în speță [a se vedea hotărârile din cauzele *Beljanski împotriva*

Franței, nr. 44070/98, din 7 februarie 2002; *M.B. împotriva Poloniei* (dec.), nr. 34091/96, din

8 martie 2001 și *Bursuc împotriva României* (dec.), nr. 42066/98, 4 noiembrie 2003].

47. Curtea constată, de asemenea, că în corespondența sa cu Curtea, doamna Saveta

Răducu a prezentat noi capete de cerere. În ceea ce privește aceste capete de cerere, va avea

calitatea de „reclamantă” în prezenta procedură.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 2 DIN CONVENȚIE

48. Reclamanta pretinde că a fost încălcat art. 2 din convenție, susținând că decesul soțului

ei a survenit ca urmare a abuzurilor autorităților. Aceasta subliniază că, refuzând să îi

administreze soțului său un tratament medical corespunzător în perioada în care s-a aflat sub

controlul lor, autoritățile au contribuit la agravarea bolilor de care suferea, ceea ce a

determinat decesul reclamantului. Dispozițiile relevante ale art. 2 din convenție sunt redactate

după cum urmează:

Art. 2

„Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege.”

49. Guvernul contestă acest argument.

A. Cu privire la admisibilitate

50. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35

§ 3 din convenție. De asemenea, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de

inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

51. Reclamanta consideră că există o legătură de cauzalitate directă între lipsa

tratamentului medical din timpul arestării preventive a soțului său și decesul acestuia, survenit

la 27 decembrie 2000. Aceasta evidențiază faptul că, din fișele medicale ale soțului său, reiese

că acesta nu a primit tratament medical în perioada 3 - 19 august 2000. Reclamanta constată

că, chiar și după această ultimă dată, autoritățile nu au făcut dovada administrării efective a

vreunui tratament. În afară de aceasta, condițiile precare de igienă au contribuit la agravarea

stării de sănătate a soțului său, întrucât acesta din urmă a contractat și alte boli datorită lipsei

de igienă.

52. Reclamanta subliniază că, la 16 august 2000, reclamantul a fost internat la spitalul

Cantacuzino în urma unei indispoziții, în vederea efectuării unor examene medicale.

Reclamanta constată că, în urma analizelor efectuate în spital, la 16 august 2000, nivelul

glicemiei soțului său era de 303 mg % și că, în urma examinării efectuate de către medicii de

la spitalul penitenciar, la 18 august 2000, fără să îi fie administrat vreun tratament, nivelul

glicemiei era de 106 mg %. Prin urmare, reclamanta consideră că aceste ultime rezultate sunt

false.

53. Reclamanta susține că a vrut să îi acorde ea însăși tratamentul necesar reclamantului,

dar că autoritățile penitenciarului i-au interzis să introducă în spitalul penitenciar

medicamente din afara acestuia.

54. Făcând trimitere la faptele relevante și bazându-se pe documentele furnizate de

Ministerul Justiției, printre care comunicarea din 26 mai 2004, guvernul susține că autoritățile

și-au îndeplinit obligația pozitivă de a proteja viața reclamantului, acordându-i pe întreaga perioadă a detenției sale, îngrijiri medicale adecvate, în scopul prevenirii unui deznodământ nefericit. Potrivit guvernului, nu există niciun raport de cauzalitate între tratamentul medical administrat reclamantului în rețeaua penitenciară și decesul survenit datorită bolilor de care suferea.

2. Motivarea Curții

55. Curtea reiterează, mai întâi, că art. 2 § 1 prima teză obligă statul nu numai să nu cauzeze în mod intenționat moartea unei persoane, ci și să ia măsurile necesare pentru a proteja viața persoanelor aflate sub jurisdicția sa (*Tad's împotriva Franței*, nr. 39922/03, pct. 96, 1 iunie 2006, *Keenan împotriva Regatului Unit*, nr. 27229/95, pct. 89, CEDO 2001-III, și *L.C.B. împotriva Regatului Unit*, 9 iunie 1998, *Culegere* 1998-III, pct. 36).

56. Obligația de a proteja viața persoanelor aflate în detenție presupune, de asemenea, să li

se acorde cu diligență îngrijirile medicale care să prevină un deznodământ nefericit (*Tad's*,

citată anterior, pct. 98, și *Anguelova împotriva Bulgariei*, nr. 38361/97, pct. 130, CEDO

2002-IV). Lipsa îngrijirilor medicale corespunzătoare poate constitui, astfel, o încălcare a

convenției (*Huylu împotriva Turciei*, nr. 52955/99, pct. 58, 16 noiembrie 2006).

57. În speță, Curtea subliniază că nu s-a contestat că, în perioada 3 august - 20 octombrie

2000, reclamantul s-a aflat sub controlul autorităților ca urmare a arestării sale, care erau

informate cu privire la anamneza sa și cu privire la faptul că starea sa de sănătate necesita

supraveghere și tratament medical continuu și corespunzătoare (a se vedea, *mutatis mutandis*,

Tarariyeva împotriva Rusiei, nr. 4353/03, pct. 76, 14 decembrie 2006). Pentru a aprecia

respectarea de către autorități a obligațiilor pozitive ale acestora impuse de art. 2, Curtea va

examina modalitatea în care autoritățile penitenciare sau medicale au acordat îngrijirile

medicale impuse de starea de sănătate fizică a reclamantului, stare a cărei gravitate nu a fost

sau nu ar fi trebuit să fie omisă de autoritățile interne competente (*Huylu*, citată anterior, pct.

60).

58. Curtea observă că, la momentul arestării preventive, reclamantul suferea de diabet de

aproximativ zece ani, de cardiopatie ischemică, de hipertensiune arterială de aproximativ

cincisprezece ani și de Parkinson. Din dosarul medical al reclamantului reiese că, în timpul

celor două săptămâni de detenție la sediul Inspectoratului General al Poliției (și anume în

perioada 3 - 16 august 2000), acesta nu a primit tratament specific și adecvat pentru bolile de

care suferea. Curtea observă că guvernul nu a pus la dispoziția Curții documente care să

dovedească faptul că persoana în cauză a beneficiat într-adevăr de tratament medical în

această perioadă, iar comunicarea din 26 mai 2004 a Ministerului Justiției (a se vedea supra

pct. 54) nu conține informații detaliate cu privire la îngrijirile acordate reclamantului pe

parcursul acestei perioade.

59. Deși nu exclude posibilitatea ca această deficiență să fi contribuit la agravarea stării de

sănătate a reclamantului, Curtea trebuie să verifice, pentru a stabili încălcarea de către

autorități a art. 2 din convenție, dacă, ulterior, acestea din urmă i-au acordat reclamantului

tratamentul adecvat pentru patologiiile de care suferea (*Tad's*, citată anterior, pct. 98).

60. În această privință, Curtea subliniază că, la 16 august 2000, reclamantul a fost examinat

pentru prima dată și că, la 18 august 2000, acesta a început să urmeze un tratament medical la

spitalul penitenciar. Conform rezultatului analizelor și al concluziilor medicale, acest

tratament a contribuit la ameliorarea stării de sănătate a reclamantului. Deși reclamanta

contestă în totalitate eficiența îngrijirilor acordate reclamantului după această dată, Curtea

observă că aceasta nu a prezentat mijloace de probă care să permită constatarea faptului că

tratamentul nu a fost administrat, iar concluziile medicilor și ale analizelor erau eronate.

61. Nu se contestă faptul că, în perioada detenției, reclamantul a fost diagnosticat ca

suferind de retinopatie diabetică la ambii ochi, în urma unui control de specialitate efectuat la

un spital civil. Cu această ocazie, i-a fost recomandat un tratament, precum și necesitatea de a

urma corect tratamentul pentru diabet. Curtea observă că autoritățile medicale civile nu au

indicat, la momentul respectiv, necesitatea unei intervenții chirurgicale urgente în vederea

ameliorării stării de sănătate a reclamantului, deoarece tratamentul medical putea fi asigurat în

cadrul rețelei sanitare penitenciare. Curtea observă, de asemenea, că, dacă nu se contestă că

reclamantul a contractat alte două boli pe perioada detenției în spitalul penitenciar, chiar dacă

aceste boli se pot datora condițiilor de igienă din spitalul penitenciar, aceste boli au fost luate

în considerare și tratate în mod corespunzător de către personalul medical.

62. Curtea nu contestă că arestarea, precum și urmărirea penală declanșată împotriva

reclamantului au putut să îi cauzeze acestuia din urmă o stare de stres și de angoasă,

defavorabilă evoluției pozitive a bolilor de care suferea. Cu toate acestea, Curtea le consideră

inerente stării de arest și constată că, în ciuda evoluției îngrijorătoare, la ieșirea din închisoare,

starea de sănătate a reclamantului era stabilizată ca urmare a tratamentului acordat de către

autoritățile medicale penitenciare.

63. Curtea subliniază, de asemenea că, după punerea sa în libertate, reclamantul a urmat un

tratament medical adecvat și că decesul său a survenit la mai mult de două luni de la punerea

sa în libertate, și anume la 27 decembrie 2000. Or, nicio expertiză medicală nu a stabilit o

legătură de cauzalitate între lipsa tratamentului medical pe perioada arestului preventiv și

decesul reclamantului.

64. Deși reprobabilă, lipsa acordării unui tratament medical la începutul detenției nu

permite, doar prin ea înseși și având în vedere împrejurările specifice în speță, să se

concluzioneze că autoritățile române au contribuit la decesul reclamantului și, prin urmare, nu

poate fi angajată răspunderea statului român în temeiul art. 2 din convenție.

Rezultă că nu a fost încălcat art. 2 din convenție.

III. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 5 § 1 DIN CONVENȚIE

65. Reclamantul s-a plâns de faptul că a fost arestat în mod nelegal, pentru aproximativ o zi

după pronunțarea hotărârii din 19 octombrie 2000 de către Curtea de Apel București, care

dispusese punerea imediată în libertate a acestuia. Acesta invocă art. 5 § 1 din convenție,

formulat după cum urmează:

„1 Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu

excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale.”

66. Guvernul contestă acest argument.

A. Cu privire la admisibilitate

67. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35

§ 3 din convenție. De asemenea, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de

inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

68. Văduva reclamantului, care a prezentat observațiile cu privire la admisibilitatea și

temeinicia cauzei, subliniază că reclamantul nu a fost pus imediat în libertate, în ciuda

hotărârii Curții de Apel din 19 octombrie 2000.

69. Referindu-se la jurisprudența în materie, guvernul observă că reclamantul a fost pus în

libertate într-un termen rezonabil după pronunțarea hotărârii din 19 octombrie 2000 a Curții

de Apel, întrucât autoritățile implicate au acționat cu diligența necesară în acest scop. Mai precis, guvernul evidențiază că Penitenciarul Jilava a eliberat reclamantul chiar în ziua în care ordonanța de punere în libertate îi fusese trimisă și după verificarea autenticității ordonanței respective la Curtea de Apel București.

2. Motivarea Curții

70. Curtea reamintește că lista excepțiilor dreptului la libertate ce figurează la art. 5 § 1 are un caracter exhaustiv și că numai o interpretare strictă se potrivește cu scopul acestei dispoziții: să se asigure că nimeni nu este privat în mod arbitrar de libertate [*Labita împotriva Italiei* (GC), nr. 26772/95, pct. 170, CEDO 2000-IV]. Prin urmare, îi revine sarcina de a examina capetele de cerere referitoare la întârzierile în executarea unei hotărâri de punere în libertate cu o atenție deosebită (*Bojinov împotriva Bulgariei*, nr. 47799/99, pct. 36, 28 octombrie 2004). În afară de aceasta, Curtea reafirmă că, dacă o anumită întârziere în

executarea unei hotărâri de punere în libertate este adesea inevitabilă, aceasta trebuie să fie

redușă la minimum (*Quinn împotriva Franței*, 22 martie 1995, pct. 42, seria A nr. 311 și

Giulia Manzoni împotriva Italiei, 1 iulie 1997, pct. 25, *Culegere de hotărârî și decizii*

1997-IV).

71. Curtea observă că, prin hotărârea rămasă definitivă a Curții de Apel București din 19

octombrie, s-a dispus punerea imediată în libertate a reclamantului. Cu toate că părțile nu

indică ora la care reclamantul a fost pus în libertate în mod efectiv, la 20 octombrie 2000,

Curtea observă că, în speță, întârzierea în eliberarea reclamantului s-a datorat necesității

îndeplinirii formalităților administrative referitoare la punerea în libertate a acestuia.

72. Într-adevăr, menținerea persoanei respective în arest a fost cauzată de trimiterea

eronată a ordinului de punere în libertate la Penitenciarul Rahova, în timp ce reclamantul se

afla în spitalul penitenciar Jilava. Este necesar să se constate că guvernul nu prezintă nicio

justificare pentru eroarea referitoare la trimiterea ordinului de punere în libertate. Potrivit

Curții, este sarcina autorităților să arate o atenție deosebită în vederea identificării locului

corect de detenție a persoanei în cauză și, astfel, a reducerii la minimum a timpului necesar

punerii în libertate a acesteia. Curtea constată că, în urma acestei erori, care nu a fost

rectificată de către autorități decât douăsprezece ore mai târziu, reclamantul a fost obligat să

mai petreacă o noapte în închisoare (*Calmanovici împotriva României*, nr. 42250/02, pct. 77,

1 iulie 2008).

73. Având în vedere considerațiile precedente, Curtea estimează că durata detenției

reclamantului de la 19 la 20 octombrie 2000 nu corespunde termenului minim inevitabil în

executarea unei hotărâri definitive prin care se dispunea eliberarea sa. Prin urmare, detenția în

cauză nu se poate întemeia pe unul din alineatele art. 5 din convenție.

Rezultă că a fost încălcat art. 5 § 1 din convenție.

IV. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 5 § 4 DIN CONVENȚIE

74. Reclamantul pretindea că plângerea sa împotriva ordonanței de arestare nu a fost

soluționată „într-un termen scurt”, în conformitate cu art. 5 § 4 din convenție, formulat după

cum urmeaza:

„4.Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în

fața unui tribunal, pentru ca acesta să se pronunțe într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să

dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.”

75. Guvernul contestă acest argument.

A. Cu privire la admisibilitate

76. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35

§ 3 din convenție. De asemenea, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

77. În observațiile sale, văduva reclamantului consideră că întârzierea în examinarea

plângerii sale împotriva măsurii de arestare preventivă luate împotriva acestuia este

imputabilă autorităților. Ea afirmă că plângerea a fost depusă la 14 august 2000 la

secretariatul parchetului și că, în conformitate cu art. 140¹ alin. (2) C. proc. pen., acesta din

urmă ar fi trebuit să trimită plângerea instanței competente în termen de 24 de ore.

Reclamanta subliniază că autoritățile competente trebuie să își organizeze activitatea, astfel

încât să asigure respectarea acestei dispoziții legale.

78. Făcând referire la cauza *Delbec împotriva Franței* (nr. 43125/98, 18 iunie 2002),

guvernul susține că, pentru perioada care trebuie luată în considerare, este necesar să se

constate că plângerea reclamantului împotriva ordonanței de arestare preventivă emise de

procuror și ajunsă la parchet la 16 august 2000, a fost primită de judecătoria la 24 august

2000. Potrivit guvernului, având în vedere circumstanțele specifice ale cauzei, și anume faptul

că parchetul a fost sesizat într-o zi de vineri, acesta a respectat obligația legală de a transmite

plângerea penală la instanța judiciară competentă în termen de 24 de ore. Aceasta din urmă a

pronunțat hotărârea la 25 august 2000. Guvernul a concluzionat că perioada care trebuia luată

în considerare era, în speță, de nouă zile, perioadă care respectă cerința „termenului scurt”

impusă de art. 5 § 4, astfel cum este interpretat de jurisprudența Curții.

2. Motivarea Curții

a) Perioada care trebuie luată în considerare

79. Curtea reiterează că garanția care prevede dreptul unei persoane lipsite de libertate de a obține într-un termen scurt o hotărâre judecătorească cu privire la legalitatea reținerii sale se referă atât la procedura de apel, cât și la cea din primă instanță, pentru statele care au un sistem cu grad dublu de jurisdicție (*Singh împotriva Republicii Cehe*, nr. 60538/00, pct. 74, 25 ianuarie 2005). „Termenul” în cauză, care trebuie examinat ținând seama de desfășurarea generală a procedurii și de măsura în care întârzierile pot fi imputate conduitei reclamantului sau a deciziilor sale, începe cu prezentarea unei acțiuni (sau a unei cereri de prelungire) în fața

instanței și se încheie în ziua în care se pronunță hotărârea în ședință publică sau, dacă o

asemenea lectură nu este prevăzută, în ziua comunicării deciziei către reclamant sau avocatul

său (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Rappaciuolo împotriva Italiei*, nr. 76024/01, pct. 34, 19

mai 2005).

80. În speță, Curtea observă că termenul care trebuie luat în considerare a început la 14

august 2000, dată la care plângerea a fost depusă la parchet, și s-a încheiat la 13 septembrie

2000, dată la care a fost pronunțată hotărârea definitivă a Curții de Apel București. În

consecință, termenul a fost, în speță, de treizeci de zile pentru două grade de jurisdicție.

b) Respectarea cerinței de „termen scurt”

81. Curtea reamintește că respectarea dreptului oricărei persoane, conform art. 5 § 4 din

convenție, de a obține într-un termen scurt o hotărâre din partea unei instanțe cu privire la

legalitatea detenției sale trebuie apreciată având în vedere circumstanțele fiecărei cauze

(*R.M.D. împotriva Elveției*, hotărârea din 26 septembrie 1997, *Culegere* 1997-VI, pct. 42).

Totuși, în principiu, având în vedere că este în joc libertatea unei persoane, statul trebuie să se

asigure că procedura se desfășoară într-un interval minim de timp (*Mayzit împotriva Rusiei*,

nr. 63378/00, pct. 49, 20 ianuarie 2005).

82. De asemenea, Curtea reiterează faptul că scopul convenției nu este acela de a proteja

drepturile teoretice sau iluzorii, ci pe cele concrete și efective (*Airey împotriva Irlandei*,

9 octombrie 1979, pct. 24, seria A nr. 32). În analiza respectării cerinței de „termen scurt” în

cadrul examinării legalității ordonanței de arestare a reclamantului, emisă de procuror, Curtea

consideră că trebuie să se țină seama și de diferitele dispoziții și termene de procedură

prevăzute de dreptul intern (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Koendjibiharie împotriva Țărilor de*

Jos, hotărârea din 25 octombrie 1990, pct. 27, Seria A nr. 185-B).

83. Chiar dacă termenul de treizeci de zile nu este în sine excesiv, Curtea consideră că

acesta trebuie examinat în cadrul termenelor prevăzute de Codul de procedură penală și al

circumstanțelor speței. Curtea observă că a fost necesară o perioadă de zece zile pentru ca

plângerea reclamantului din 14 august 2000, depusă la parchetul competent, să fie înregistrată

la grefa tribunalului care trebuia să se pronunțe cu privire la aceasta. Or, conform dreptului

intern, dosarul ar fi trebuit trimis în termen de douăzeci și patru de ore (a se vedea supra pct.

43). Deși ar putea accepta ca justificare lipsa activității serviciilor poștale, Curtea constată că,

în speță, această justificare nu poate acoperi lipsa de diligență a parchetului și omiterea

acestuia cu privire la trimiterea dosarului către tribunal timp de zece zile. În plus, în măsura în

care reclamantul beneficia de un termen de trei zile pentru a formula recurs împotriva

încheierii din 25 august 2000, Curtea de Apel a pronunțat hotărârea cu șaisprezece zile mai

târziu.

84. Având în vedere lipsa oricărei justificări relevante pentru termenele menționate anterior

și faptul că era vorba de examinarea legalității ordonanței de arestare emisă de procuror,

Curtea consideră că – în circumstanțele speței – procedura în cauză s-a desfășurat într-un

„termen scurt”, astfel cum cere art. 5 § 4 în sensul jurisprudenței Curții.

Prin urmare, a fost încălcat art. 5 § 4 în această privință.

V. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 DIN CONVENȚIE

85. Reclamantul denunța încălcarea dreptului la respectarea vieții private și de familie ca

urmare a interceptării convorbirilor sale telefonice, citând art. 8 din convenție, formulat după

cum urmează:

„1.Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a

corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest

amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară

pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirii

faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

86. Guvernul contestă acest argument.

A. Cu privire la admisibilitate

87. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35

§ 3 din convenție. De asemenea, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de

inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

88. Reclamanta consideră că interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice de către serviciile speciale, în baza autorizării procurorului, constituie o ingerință care nu este prevăzută de lege în sensul art. 8 § 2. din convenție. Aceasta consideră că legea nu prevede garanții împotriva arbitrarului și evidențiază faptul că autorizația înregistrării a fost emisă de un procuror care nu este un magistrat în sensul jurisprudenței convenției, iar această autorizație nu a fost supusă vreunui control ulterior din partea unei instanțe independente.
89. Guvernul nu contestă că a avut loc o ingerință în dreptul reclamantului la respectarea vieții sale private și de familie, dar consideră, totuși, că această ingerință îndeplinea condițiile

impuse de art. 8 § 2.

90. Pentru a ajunge la această concluzie, guvernul susține că ingerința era prevăzută de

lege, și anume de art. 91¹-91⁴ C. proc. pen., care îndeplinesc condițiile de accesibilitate și de

previzibilitate. De asemenea, guvernul susține că dispozițiile de drept intern în materie

prezintă garanții suficiente privind natura și amploarea măsurii, motivele necesare pentru a

dispune o astfel de măsură, autoritățile competente în vederea adoptării și controlării unei

astfel de măsuri. Guvernul consideră că, în speță, ingerința era necesară, interceptarea

convorbirilor telefonice fiind realizată în scopul de a preveni și de a pedepsi infracțiunile și că

era, de asemenea, proporțională cu scopul legitim urmărit, deoarece autoritățile nu ar fi putut

obține informațiile respective prin mijloace mai puțin restrictive.

2. Motivarea Curții

91. Convorbirile telefonice care sunt cuprinse în noțiunile de „viață privată” și

„corespondență”, în sensul art. 8 § 1 citat anterior, interceptarea acestora, memorarea datelor

astfel obținute și eventuala utilizare a acestora în cadrul urmăririi penale declanșate împotriva

reclamantului se interpretează ca fiind o „ingerință a unei autorități publice” în exercitarea

dreptului garantat de art. 8 (a se vedea, printre multe altele, *Malone împotriva Regatului Unit*

din 2 august 1984, seria A nr. 82, p. 30, pct. 64). Acest punct nu a condus, de altfel, la o

dispută în speță.

92. Curtea reamintește că, pentru a fi conformă cu aliniatul 2 al art. 8 din convenție, o

astfel de ingerință trebuie să fie prevăzută de lege. Expresia „prevăzută de lege” impune nu

numai respectarea dreptului intern, ci se referă, de asemenea, la calitatea legii, care trebuie să

fie compatibilă cu principiul supremației dreptului (*Khan împotriva Regatului Unit*, nr.

35394/97, pct. 26, CEDO 2000-V). În contextul supravegherii secrete exercitate de autoritățile

publice, dreptul intern trebuie să ofere protecție împotriva ingerinței arbitrare în exercitarea

dreptului unei persoane protejat de art. 8 (*Malone*, citată anterior, pct. 67 și *Klass și alții*

împotriva Germaniei, hotărâre din 6 septembrie 1978, seria A nr. 28, pct. 59).

93. În speță, Curtea observă că părțile convin asupra faptului că temeiul legal al ingerinței

îl constituie art. 91¹ - 91⁴ C. proc. pen. Curtea reamintește că a examinat deja aceste

dispoziții legale, aplicabile în materie de interceptare a convorbirilor telefonice în România

înainte de modificarea Codului de procedură penală prin Legea nr. 281/2003, într-o cauză în

care a constatat că examinarea minuțioasă a acestora arăta deficiențe incompatibile cu gradul

minim de protecție impus de supremația dreptului într-o societate democratică (*Calmanovici*

citată anterior, pct. 121-126). Curtea observă că guvernul nu a oferit niciun element care să

conducă la o concluzie diferită în prezenta cauză.

94. Curtea observă, de asemenea, că noul cadru legislativ impus de Legea nr. 281/2003

care prevede numeroase garanții în materie de interceptare și de transcriere a convorbirilor, de

arhivare a datelor relevante și de distrugere a celor care nu sunt relevante (*Dumitru Popescu,*

citată anterior, pct. 45-46 și 82), ulterior faptelor în cauză, nu poate influența concluzia Curții

în prezenta cauză.

Prin urmare, a fost încălcat art. 8 din convenție.

VI. CU PRIVIRE LA CELELALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI

95. Reclamantul se plângea că a fost reținut în mod nelegal la 3 august 2000, că a fost

arestat preventiv deși nu existau probe solide că ar fi săvârșit infracțiunea și că nu a fost

informat cu privire la motivele arestării sale preventive. De asemenea, acesta se plângea că, la

ședința din 29 august 2000, prelungirea arestării sale se hotărâse în absența sa. Reclamantul

invoca, de asemenea, o ingerință în dreptul său la protecția sănătății și un nivel de trai decent.

96. În prima sa scrisoare, fără să citeze vreun articol din convenție, reclamantul invoca

incompatibilitatea dintre starea sa de sănătate și detenție. Cu toate acestea, în formularul

cererii, acest aspect a fost invocat din punct de vedere al art. 2 din convenție. Prin urmare,

Curtea apreciază că este necesar să se constate că părțile nu au avut intenția de a introduce o

plângere distinctă în temeiul art. 3 din convenție.

97. În scrisoarea sa din 21 martie 2001, invocând art. 14 din convenție, reclamanta invocă

o discriminare în dreptul reclamantului de a nu fi privat în mod nelegal de libertate, ținând

seama de funcția pe care acesta o ocupase în cadrul fostului regim comunist. Reclamanta se

plânge, de asemenea, de o atingere adusă dreptului familiei sale la viață privată, ca urmare a

înregistrării convorbirilor telefonice ale membrilor acestora. Prin scrisoarea din 19 aprilie

2004, în temeiul art. 5 § 1 și 3 din convenție, aceasta se plânge, în cele din urmă, că soțul său

a fost arestat preventiv de un procuror care nu era magistrat în sensul art. 5 § 3 citat anterior și

că detenția acestuia în perioada cuprinsă între 30 septembrie și 20 octombrie 2000 era

nelegală, având în vedere că această măsură fusese anulată de Curtea de Apel.

98. Ținând seama de toate elementele de care dispune și în măsura în care este competentă

să se pronunțe cu privire la pretențiile formulate, Curtea constată că nu s-a adus nicio atingere

drepturilor și libertăților garantate de articolele convenției. În afară de aceasta, Curtea

subliniază că respectivul capăt de cerere întemeiat pe art. 5 § 3 din convenție privind

reprezentarea „imediată” a reclamantului, ulterior reținerii, în fața unui magistrat, a fost

invocat pentru prima dată în fața Curții la 19 aprilie 2004, termenul impus de art. 35 din

convenție nefiind respectat.

99. Reiese că acest capăt de cerere este fie tardiv, fie în mod vădit nefondat și trebuie

respins în temeiul art. 35 din convenție.

VII. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

100. Art. 41 din convenție prevede:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a convenției sau a protocoalelor sale și dacă

dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei

încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

101. Reclamanta pretinde 100 000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral, cauzat ca

urmare a decesului soțului său. Aceasta evidențiază, de asemenea, consecințele fizice și

psihice la care soțul său a fost supus, ca urmare a detenției și a absenței tratamentului medical

care i-au provocat decesul.

102. Guvernul consideră că nu există niciun raport de cauzalitate între prejudiciul invocat

de reclamantă și eventualele încălcări ale convenției, că suma pretinsă este excesivă și că o

eventuală constatare a încălcării ar putea constitui, în sine, o reparație suficientă a

prejudiciului moral pretins.

103. Curtea subliniază că singura bază care trebuie reținută pentru acordarea unei reparații

echitabile constă, în speță, în încălcarea art. 5 § 1 și 4 și a art. 8 din convenție. Curtea

consideră că reclamantul a suferit un prejudiciu moral incontestabil. Pronunțându-se în

echitate, în conformitate cu art. 41 din convenție, trebuie să i se acorde 7 000 EUR pentru

prejudiciul moral.

B. Cheltuieli de procedură

104. Reclamanta, care a beneficiat de asistență judiciară, pretinde, de asemenea, 10 000

EUR pentru cheltuielile de procedură reprezentând onorariul avocatului, efectuate în cadrul

procedurii interne și în fața Curții, pentru cheltuielile efectuate de reprezentantul său privind

transportul, taxele poștale și traducerile. Reclamanta prezintă documente justificative privind

cheltuielile efectuate pentru corespondența cu Curtea.

105. Guvernul subliniază că reclamanta nu a prezentat niciun document justificativ pentru

a-și susține cererea privind onorariul avocatului.

106. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea

cheltuielilor de procedură decât în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și

rezonabil al acestora. Curtea ia act de faptul că, la 4 mai 2007, suma de 850 EUR i-a fost

plătită avocatei reclamantei cu titlu de asistență judiciară. În speță și având în vedere

elementele pe care le deține și criteriile sus-menționate, Curtea consideră că este rezonabil să

se acorde reclamantei, pentru toate cheltuielile, suma de 150 EUR.

C. Dobânzi moratorii

107. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata

dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată

cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 2, pe art. 5

§ 1 și 4 și pe art. 8 din convenție și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. *Hotărăște* că nu a fost încălcat art. 2 din convenție;

3. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 5 § 1 din convenție;

4. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 5 § 4 din convenție;

5. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 8 din convenție;

6. *Hotărăște*:

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii

definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din convenție, suma de 7 000 EUR (șapte

mii euro) pentru prejudiciul moral și 150 EUR (o sută cincizeci euro) pentru cheltuielile de

procedură, care trebuie convertiți în lei românești la rata de schimb aplicabilă la data plății,

plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie

majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal

practicată de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată

cu trei puncte procentuale;

7. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 21 aprilie 2009, în temeiul art. 77

§ 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada Josep Casadevall

Grefier Președinte